

VĚSTNÍK

č. 8   Školní rok 2003/04 – duben

NA AKTUÁLNÍ TÉMA

Začátkem roku se pravidelně objevuje v diecézních věstnících a nebo časopisech výzva našich biskupů týkající se nových kněžských povolání. Po Velikonocích se k této výzvě přidává „neděle Dobrého pastýře“ s modlitbou za kněžská povolání.

Při své pravidelné návštěvě Vatikánu *ad limina apostolorum* si loni na podzim vyslechla skupina francouzských biskupů velmi zajímavá slova Svatého otce. Rovněž ve Francii, kdysi tak bohaté na vynikající světce a svědky víry, totiž silně upadá zájem o zasvěcení se zcela Kristu. Jan Pavel II. vyjmenovává tři hlavní příčiny oslabeného zájmu o kněžskou službu: 1) obecná neochota vstupovat do celoživotních svazků a přijímat celoživotní závazky, 2) málo přitažlivá a oslovující kněžská identita a 3) soudobé silné oslabení osobního vztahu k Ježíši Kristu u křesťanů, zejména u mládeže.

Co k těmto starostem dodat? Jen jedna z nich se týká přímo kněžství, další dvě se týkají spíše našich křesťanských základů. Neochota vstupovat do trvalých vztahů je přímo úměrná zalíbení ve věcech tohoto světa. Ten, kdo miluje věci, chce, aby byly stále spolehlivě fungující, moderní, hezké, a tato svá přání přenáší na lidi. Ti mu je ovšem málokdy natrvalo splní, a proto se takový člověk obtížně smíruje s požadavkem věrnosti vůči lidem. Pro nás katechety musí být proto prioritou učit děti žít s druhými lidmi, komunikovat s nimi a objevovat jejich trvalou hodnotu.

Potřeba křesťanských osobností, nebojme se říct přímo „světců“, je dnes aktuální nejen v řadách kněží. A konečně: co se týká vztahu k Ježíši Kristu, ten může vyrůst zase jen jako odnož z živého vztahu. Ten by proto neměl chybět v srdci žádného z nás, ani v jádru žádné z našich katechetických nebo evangelizačních metod.

Půst i Velikonoce připomínají, že Ježíš je ochotný vydat sám sebe za člověka. Nebojme se ani my vydat své životy za své rodiny, za svěřené děti a společenství.

P. Jiří Kaňa, ředitel Katechetické sekce ČBK

VZDĚLÁVÁME SE

Já jsem dobrý pastýř (Jan 10,11)

Představa pastýře je dnes dosti vzdálena životní realitě, protože většina z nás asi ovce nikdy nepásla. Jinak tomu bylo u biblického člověka. V něm obraz pastýře určitě nevytvářel dojem nasládlých, kýčovitě barevných obrázků jako mnohdy v nás. Ve starověku byla práce pastýřů často vysoce hodnocena, což se ukazovalo i v tom, že nejpoužívanější titul pro staroorientální krále byl

Obsah čísla 8/03-04

Téma: **Ježíš Kristus
– naděje Evropy**

- Vzděláváme se:
Já jsem dobrý pastýř
(P. Konzbul)
- Inspirace pro katechezi:
Já jsem dobrý pastýř
(H. Baránková)
- Test znalostí:
Ježíšovo zmrtvýchvstání
- Příběhů není nikdy dost
Studna
Dobrý pastýř
Damián de Veuster
Otcova láska
- Významní světci Evropy
Bl. Zdenka Schelingová
- Pedagogické okénko
Katecheze a modlitba
- Přílohy:**
- Kartičky
pro chytré hlavičky:
Víš, co Ježíš vyprávěl
a učil? (29 – 32)
- Luštěnky a prac. listy:
Já jsem dobrý pastýř
Velikonoční řetěz
- Komiks:
Bl. Zdenka Schelingová
- Pro mše s dětmi:
Poznáváme svět

právě titul „pastýř“. Insignie egyptských králů – důtky a žezlo – vycházely původně z odznaků pastýřů, totiž z plácačky na mouchy a pastýřské hole. I řecká mytologie hovořila o podobnosti mezi pastýřem a králem.

Nemůže nás tedy překvapit, že dříve než se starozákonní lid odvážil myslet na Hospodina jako na svého Otce, vnímal ho jako pastýře, který vede svůj národ. Prorok Ezechiél vkládá Bohu do úst tato slova: „Tak jako pastýř pečuje o své stádo, když je uprostřed svěřených ovcí, tak budu pečovat o své ovce a vysvobodím je ze všech míst, kam byly rozptýleny v den oblaku a mrákoty“ (Ez 34,12). Z Božího pověření je svěřena královská – pastýřská služba i člověku. Jistě je víc než náhoda, že David byl povolán za krále od svého stáda. I Mojžíš přijímá od Hospodina posláni, když pase ovce svého tchána. V Písni písní se objevuje nebeský ženich jako pastýř, který „pase v liliích“. To je obraz milenecké lásky, která touží po Bohu. A tak není divu, že i zaslíbený Mesiáš vystupuje v roli pastýře.

V Ježíšově době se ovšem názory na pastýře různily. Bylo to dáno tím, že pastýři nemohli vzhledem ke stylu svého života zachovávat všechny předpisy zákona, a tak byli často házeni do jednoho pytle se zloději. Mesiášské zaslíbení budoucího pastýře ovšem bylo známo a stále ceněno. Ježíš o sobě říká: „Já jsem dobrý pastýř, dobrý pastýř položí svůj život za ovce“ (Jan 10,11). Poznávací znamením dobrého ochránce je tedy jeho schopnost a ochota nasadit vlastní život. Ježíš se staví do čela svých učedníků, obětuje se za ně. Právě jako pastýř jde místo nich na smrt.

Úvahu o dobrém pastýři v nás může narušit představa stáda ovcí. Cožpak my křesťané máme být stádovitými tvory? Ovce ale mají spíše pozitivní vlastnosti, jsou známy přítulností, takže dostávaly od pastýřů jména, vynikají ovladatelností a trpělivostí. Ovce poznaly hlas svého ochránce, proto vedle sebe mohou nocovat ovce z různých stád a ráno na zavolání pastýřů se opět oddělí. K výroku o dobrém pastýři přidává Kristus ještě další: „Já jsem dobrý pastýř, znám své ovce a ony znají mne, tak jako mě zná Otec a já znám Otce“ (Jan 10,14n). Řekne-li člověk z hebrejského světa, že někoho zná, pak je to mnohem víc než jen vědomí existence toho druhého. Pro Krista nejsme nějakou pokřtěnou masou, ale každý jednotlivec je pro něj důležitý a každého volá jeho jménem, ke každému má osobní vztah.

Po svém zmrtvýchvstání předává Ježíš svou pastýřskou moc Petrovi a apoštolům (srov. Jan 21,16). Petr později napomíná představené prvních křesťanských obcí: „Starejte se jako pastýři o Boží stádečko u vás, ... buďte jim příkladem. Když se pak ukáže nejvyšší pastýř, dostane se vám nevadnoucího vavřínu slávy“ (1 Petr 5,2n). V církvi se dodnes v tomto smyslu označují duchovní jako pastýři. Symbolem této služby u papeže a arcibiskupů je palium. Jde o bílý pás vlněné látky ozdobený šesti kříži v černém hedvábí. Vlno pro palium je získána ze dvou beránků, kteří jsou každoročně papežem požehnáni na svátek sv. Anežky Římské a ve Svatém týdnu jsou ostříhání. Beránky pro palia chovají tradičně trapisté v římském opatství Tre Fontane. Palium je symbolem ztracené ovce, kterou pastýř hledá a přináší na svých ramenou. Obraz dobrého pastýře, který nese na ramenou ztracenou ovci, je také nejčastějším motivem, se

kterým se můžeme setkat v raně křesťanském výtvarném umění. Tento výjev byl zobrazován často v baptistériích především proto, že křest byl chápán jako návrat domů. Kristus jako dobrý pastýř hledá každou ztracenou ovci. Z toho pro každého plyne jistota, kterou dává jen Bůh, protože „je můj pastýř a já nebudu mít nedostatek“ (srov. Žl 23,1).

P. Pavel Konzbul

INSPIRACE PRO KATECHEZI

K tématu: Já jsem dobrý pastýř

PRO MLADŠÍ DĚTI

Pomůcky: Šátek k zavázání očí, plyšová ovečka ukrytá v košíku, ovečky z tvrdého papíru, vata, lepidlo, zelená látka.

Postup: V úvodu setkání si s dětmi zahrajeme motivační hru. Sedneme si do kruhu a jednomu z dětí zavážeme oči. Sedíme v naprostém tichu a katecheta ukáže prstem na některé z dětí. Tím ho vyzve, aby nahlas a nezměněným hlasem oslovilo dítě se zavázanýma očima jménem (lépe je vyslovit jméno dvakrát, zvláště pokud je krátké). Úkolem osloveného dítěte je podle hlasu poznat, které z dětí ho oslovilo. Katecheta dbá na to, aby se spolužáci nesnažili hádajícího zmást a jméno skutečně říkali svým běžným hlasem.

Pak katecheta postupně ukáže prstem na další dvě děti a oslovený se znovu snaží poznat, kdo to byl. Úlohy se mohou vyměnit a hlasy spolužáků poznává další dítě.

Po každém skončeném kole se katecheta ptá dítěte, jestli pro něj bylo těžké rozpoznat hlas spolužáka. Který hlas se mu rozpoznával nejlépe? Který nejhůře? Poznal hlas svého kamaráda?

Když se takto vystřídají 3 až 4 děti, shrneme si, jaké to pro nás bylo. Je těžké poznat někoho po hlase? Koho bych po hlase určitě poznal? Mohl bych po hlase poznat člověka, kterého velmi málo znám?

Katecheta pak dětem ukáže zakrytý košík a prozradí jim, že v něm má figurku jednoho zvířátka. Je to zvířátko, které moc dobře umí rozpoznávat hlas člověka, který se o něj stará. Které zvířátko by to asi tak mohlo být? Děti mohou hádat a katecheta jim při tom pomáhá: těchto zvířátek obvykle lidé chovají více pohromadě, jsou ve stádu, chodí se pást... Jakmile děti uhodnou ovečku, katecheta ji vytáhne z košíku. Vysvětlí dětem, jak se dobrý pastýř stará o ovečku, co všechno pro ni musí udělat, když má ovečka hlad, když je zraněná... Při vyprávění zároveň i na figurce naznačuje láskyplné chování pastýře, ovečku hladí, fouká zranění. Zdůrazní dětem, že taková ovečka pak svého pastýře dobře zná a rozpozná jeho hlas mezi jinými.

Katecheta pak nechá figurku ovečky kolovat v kruhu. Každé dítě může říci, jaké jméno by své ovečce dalo, a znázornit, jak by se o ni staralo. Když se ovečka vrátí ke katechetovi, vysloví katecheta myšlenku, že je hezké být takovou ovečkou, které její pastýř dává pěkné jméno, má ji rád a stará se o ni. Ale vždyť my vlastně takovou ovečkou jsme! Je někdo, kdo o sobě řekl, že je náš pastýř, že se o nás chce starat jako pastýř o ovečku, že chce... (katecheta opakuje návrhy dětí, jak ony uváděly, že by se dobře staraly o ovečku). Může přitom chodit mezi dětmi a jednání pastýře znázorňovat na ovečce i na dítěti (pofoukat ovečku – pofoukat ruku dítěti, pohladit ovečku – pohladit dítě ...) Je tady někdo, kdo je dobrý pastýř – a to je Ježíš.

Děti se posadí zpátky do lavice a katecheta dá každému figurku ovečky vystřiženou z tvrdšího papíru. Každý z nás je taková ovečka, o kterou se stará dobrý pastýř Ježíš. Děti si pak ovečku

dotvoří – vybarví, na zvoneček napíše (event. s pomocí katechety) první písmeno svého jména (nebo celé jméno) a ovečku polepí vatou.

Nakonec vytvořené ovečky rozložíme na zelenou látku a posadíme se kolem nich. Každé dítě pak představí svou ovečku: „Já jsem ovečka Petřík a ...“

Katecheta pak slavnostně přečte větu z Janova evangelia, kterou uvede: „Ježíš nám, svým ovečkám, říká: ‚Já jsem dobrý pastýř; znám své ovce a ony znají mne.‘ Pane Ježíši, děkuji ti, že znáš ovečku Klárku a máš ji rád... Děkuji, že znáš ovečku Jardu...“

PRO STARŠÍ DĚTI

Pomůcky: Volné listy papíru, temperové barvy nebo voskové pastely.

Postup: Žáky rozdělíme na tři skupinky. Jedna skupina má za úkol sepsat, jaký by měl být člověk, o kterém mohu říci, že se o mne opravdu dobře stará. Jak by jednal? Druhá skupina má sepsat, jaký by asi byl člověk, který se o mne stará špatně. Jaké by bylo jeho jednání? Třetí skupina má sepsat, jaký by asi byl člověk, který by se o mne staral jen zdánlivě dobře – ale v důsledku by mi nakonec jeho péče škodila. Co by dělal?

Jednotlivé skupiny pak seznámí ostatní se svými názory. Můžeme věnovat čas diskusi o tom, co je opravdu dobrá péče, k čemu dobrá péče směřuje a jaké má důsledky. Jaké pocity vyvolává u toho, o koho se pečuje? Žáci mohou přemýšlet i o tom, kdo z lidí, které znají, nejvíce splňuje jejich představu dobré péče. Jak se jeho dobrá péče projevila? Co mi přinesla?

Na závěr diskuse vyjdeme z názorů dětí a sepíšeme na tabuli body, které charakterizují dobrou péči. Pak rozdáme žákům text Janova evangelia *Jan 10, 11-16*. Ježíš o sobě říká, že je dobrý pastýř. Vrátime se k bodům, které jsme napsali na tabuli. Je možné je vztáhnout na Ježíše? Jak se to projevuje?

Žáci pak pracují samostatně. Malují temperami nebo voskovkami a pomocí barev se snaží vyjádřit, „jak se cítím v péči Ježíše pastýře“. Jejich práce využijeme při závěrečné modlitbě.

Připravila Hana Baránková

K přílohám a liturgickému roku

☒ **Velikonoční řetěz.** Luštěnku Velikonoční řetěz (jedna z příloh tohoto věstníku) můžete použít nejen pro výrobu řetězu, který lze zavěsit na okno, dveře či větvíčku, ale i k vytvoření velikonočních přání či dalších ozdob, které udělají někomu radost. Po celou dobu velikonoční nám bude připomínat, že díky Ježíšovu zmrtvýchvstání se můžeme radovat ze života.

JiŠ

PŘÍBĚH NENÍ NIKDY DOST

❖ Studna

Byl jednou jeden dům. Byl velice starý a na dvoře toho domu byla studna. Nebyla nijak hluboká, ale byla vydatná. Všichni obyvatelé domu k té studni chodili a čerpali dobrou, osvěžující vodu. I v létě, když bylo sebevětší parno, studna nikdy nevyschla. A tak to šlo po celé generace. Až jednou jeden syn, který zdědil dům, se odstěhoval do města. Dům zůstal prázdný a studnu nikdo nepoužíval. Ale syn měl takové předsevzetí: „Až půjdu do důchodu, vrátím se do domu po rodičích, budu tam žít a budu používat tu starou dobrou studnu.“ Předsevzetí uskutečnil. Když však otevřel studnu a hledal vodu, zjistil, že studna je prázdná. Zavolal studnaře a říká: „Jak je to možné, vždyť tu studnu nikdo nepoužíval, jak je možné, že je prázdná? Vždyť dřív, kdy byl dům plný lidí a bylo velké vedro, studna měla vždycky vodu!“ A studnař mu říká: „To je ono, nikdo ji nepoužíval. Když

se ze studny bere voda, prameny se čistí, obnovují, a studna dává stále víc a víc vody. Naopak, když se nepoužívá, pramen se zanáší a může dojít k tomu, že se úplně ztratí.“

K čemu bychom v našem životě mohli přirovnat studnu s vodou, která se musí používat, aby voda nezmizela?

Podle: <http://farnostvevbityska.hyperlink.cz>

❖ Dobrý pastýř Damián de Veuster

Otec Damián byl apoštolem malomocných na Molukách v Tichém oceáně. Bylo to v roce 1873. Havajský ministr úspěchy tohoto misionáře a „papežence“ neviděl rád. Otci Damiánovi se totiž během několika měsíců podařilo postavit chatrče pro malomocné, kapli a sirotčinec. Navíc svým příkladem dokázal, že osm set malomocných, kteří tam žili v hrozných podmínkách a byli ponecháni svému osudu, si osvojilo znovu pracovní návyky, naučilo se modlit a vzájemně si pomáhat.

Když přišel otec Damián požádat ministra o pomoc při zásobování malomocných pitnou vodou, vmetl mu ministr do tváře: „Přijíždíte z Moluk, abyste sem zavlekl zárodky lepry! Jestliže se rozhodnete vrátit se tam zpět, výslovně vám zakazují Moluky opustit!“

Otec Damián byl tvrdohlavý Vlám, a tak se vrátil na Moluky pevně rozhodnut své malomocné neopustit. Sam dělal architekta, lékaře, soudce, tesaře, rolníka i kněze. Úřady začaly pozvolna svůj postoj měnit. Dokonce mu nabídly mzdu ve výši deseti tisíc dolarů ročně, aby se i nadále o malomocné staral. Damián to rozhořčeně odmítl se slovy, že to, co dělá, by nedělal ani za všechny peníze na světě, nýbrž jen a jen pro lásku Kristovu, jemuž skrze malomocné slouží.

Po patnácti letech nadlidské práce se molucké peklo přeměnilo na ráj malomocných. Avšak stalo se, že i otec Damián onemocněl leprou. Před smrtí – bylo mu 49 let – si z posledních sil zhotovil vlastní rakev, tak jak to udělal pro stovky malomocných před ním. Na kříži, který stál na jeho hrobu, byla napsána jediná věta: „Není větší lásky než dát život za své přátele!“

Znáte ze svého okolí někoho, kdo se dokázal obětovat pro druhé, i když je třeba úplně neznámý?

Lefèvre: Osudy odvážných, Karmelitánské nakladatelství 2002

❖ Otcova láska

Nad mohutnou řekou vedl most, po kterém projížděly vlaky. Protože po řece pluly i velké lodi, musel se most zvedat. Na břehu blízko mostu stála budka, ve které sedával výhybkář. Staral se o to, aby se vlaky po mostě i lodě po řece pohybovaly bezpečně. Jednou večer čekal na poslední vlak. V dálce už viděl jeho světla. Když přehodil výhybku, aby most spustil, s hrůzou zjistil, že zařízení pro zajištění mostu nefunguje. Kdyby spojení mostu nebylo upevněné, most by se mohl rozhoupat, vlak by vykolejil a zřítíl by se do řeky. A tento večerní vlak býval většinou plný cestujících. Výhybkář proto utíkal přes most na druhou stranu, kde byla páka, kterou mohl most zajistit ručně. Až bude vlak projíždět, musí páku velmi silně držet. Už slyšel zvuk vlaku, proto se celou vahou svého těla zavěsil na páku. Na jeho síle teď závisel život mnoha lidí.

Najednou zaslechl z druhé strany mostu dětský hlásek. Krev mu ztuhla v žilách. „Tatínku, kde jsi?“ Jeho malý čtyřletý syn se za ním vydal na druhou stranu mostu. V první chvíli chtěl vykřiknout: „Utíkej! Rychle utíkej!“ Ale vlak už byl velmi blízko. Malé nožky by nestačily přeběhnout na druhou stranu včas. Muž by nejraději pustil páku a rozběhl se za svým synem, aby ho odnesl do bezpečí. Ale uvědomil si, že páku pustit nemůže. Buď zahynou lidé ve vlaku, nebo jeho syn... Rozhodovaly vteřiny. Vlak rychle a bezpečně projel po zajištěném mostě. Nikdo si nevšiml, jak nemilosrdně odhodil do řeky polámané tělíčko malého chlapce. Nikdo nezahlédl plačícího muže, který ještě dlouho potom, co vlak odjel, pevně svíral zajišťovací páku. Neviděli ho, jak jde domů mnohem pomaleji než kdykoliv předtím, aby řekl své ženě, že jejich malý chlapec zahynul.

Tak Bůh miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.

Pojďme si číst. Vydal Advent-Orion, Vrútky 2001

TEST ZNALOSTÍ: JEŽÍŠOVO ZMRTVÝCHVSTÁNÍ

(pro „znalce“ a pro ty, kdo dovedou hledat v Písmu)

1. Když spěchaly ženy první den po sobotě k Ježíšovu hrobu, říkaly si:
  - a) Kdo ví, jestli nám ten olej bude stačit!
  - b) Kdo nám odvalí kámen od vchodu?
  - c) Jen aby nás nikdo neviděl! (Mk 16,3)
2. Ženy spěchaly k Ježíšovu hrobu
  - a) k večeru, když se slunce sklánělo k západu
  - b) ráno, když právě vycházelo slunce
  - c) v pravé poledne, kdy většina Izraelitů nevychází z domu (Mk 16,2)
3. Ke svému velkému úžasu ženy uviděly, že
  - a) kámen je odvalen a hrob prázdný
  - b) vojáci vynášejí Ježíšovo tělo ven
  - c) Ježíš právě vychází z hrobu a odkládá plátno, do něhož byl zabalen (Lk 24,2)
4. Marie Magdalena, která potkala vzkříšeného Ježíše, si myslela, že je to
  - a) hrobník
  - b) kostelník
  - c) zahradník (Jan 20,15)
5. Vzkříšený Ježíš přišel mezi apoštoly a řekl jim:
  - a) Pokoj vám!
  - b) Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo!
  - c) Už vás nikdy neopustím! (Lk 24,36)
6. Jeden z apoštolů nechtěl v Ježíšovo zmrtvýchvstání uvěřit, protože tam nebyl, když se jim Ježíš ukázal. Byl to
  - a) Petr
  - b) Jan
  - c) Tomáš (Jan 20,24)
7. Dva učedníci, kteří putovali do Emauz, poznali vzkříšeného Ježíše podle
  - a) galilejského přízvuku
  - b) ran po hřebech
  - c) lámání chleba (Lk 24,30-31)
8. Ježíš se Petra třikrát zeptal, jestli
  - a) lituje toho, že Ježíše zapřel
  - b) si dobře pamatuje vše, co Ježíš učil
  - c) má Ježíše rád (Jan 21,15n)
9. Ježíš se apoštolům zjevoval a mluvil o Božím království
  - a) čtyřicet dní
  - b) padesát dní
  - c) třiatřicet dní (Sk 1,3)
10. Ježíš svěřil apoštolům své poslání slovy:
  - a) Jděte do celého světa a šiřte evangelium!
  - b) Bděte, neboť neznáte dne ani hodiny!
  - c) Jděte a nikomu nic neříkejte! (Mk 16,15)

MaŠ

VÝZNAMNÍ SVĚTCI EVROPY: BL. ZDENKA SCHELINGOVÁ

Papež Jan Pavel II. vyzval věřící v postkomunistických zemích, aby zpracovali svědectví o křesťanech, kteří jsou mučedníky 20. století. Osobnost blahoslavené Zdenky Schelingové nám připomíná statečnost těch, kteří v bývalém Československu z lásky ke Kristu a k bližním obětovali svůj život.

Zdenka Schelingová se narodila 25. prosince 1916 na Slovensku v Krivé na Oravě jako desátá z jedenácti dětí. Při křtu dostala jméno Cecilie. Rodiče Schelingovi byli stateční lidé, kteří dávali svým dětem vzornou náboženskou výchovu, postavenou na živé modlitbě a svědomité práci. Otec byl rolník a matka se věnovala domácnosti a početné rodině. Mnozí spolužáci měli na Cecilku pěkné a radostné vzpomínky. Když jí bylo patnáct let, vstoupila do Kongregace milosrdných sester sv. Kříže, aby mohla plně sloužit Bohu a bližním. Po absolvování zdravotní školy a řeholní formaci dostala při prvních slibech nové řeholní jméno Zdenka. Pracovala jako ošetřovatelka v Humenném a později jako laborantka na rentgenologii ve státní nemocnici v Bratislavě. Nemocným se věnovala s příkladnou obětavostí a láskou. Pro mnohé byla „vzorem řeholní sestry a profesionální ošetřovatelky“. Jeden z lékařů o ní řekl: „Tak si představuji Matku Terezu, když měla její léta.“

Zdenka si psala deník, ve kterém se zachovalo plno hlubokých textů a meditací. Při jeho čtení poznáváme Zdenčinu touhu po svatosti i ochotu přijmout bolest a obět. Po roce 1948 začala Komunistická strana v Československu otevřeně pronásledovat katolickou církev. Mnozí věřící byli diskriminováni za víru, biskupové a kněží pronásledováni a vězněni. Roku 1952 přivezli na oddělení sestry Zdenky zmučeného kněze z výslechu, zbitého do krve a v bezvědomí. Když se probíral z mdlob, bachař okřikl sestru Zdenku, ať toho ošetřování nechá: „Ten pacholek bude zítra odsouzen a poslán k likvidaci na Sibiř!“ Sestra Zdenka se dlouho nerozmýšlela. Nasypala bachařovi uspávací prášek do čaje, a jak to bylo možné, pomohla knězi dostat se z nemocnice ven. Za to se jí Státní bezpečnost chtěla pomstít. Nastražili na Zdenku léčku: nabídli jí, aby pomohla několika dalším kněžím uprchnout, a pak ji zatkli. 17. června 1952 ji odsoudili za údajnou velezradu na dvanáct roků ztráty svobody a na deset let ztráty občanských práv. Všem bylo jasné, že pravou příčinou jejího odsouzení byla nenávist vůči víře ze strany komunistické ideologie. Trest si Zdenka odpýkávala postupně ve věznicích v Rimavské Sobotě, v Pardubicích, v Brně a v Praze na Pankráci.

Jednou ze Zdenčiných spoluvězenkyň byla i Helena Kordová-Wildeová, které jednoho dne Zdenka svěřila, jaké strašné mučení prodělala. Od svého zatčení až do posledních chvil svého života snášela všechno utrpení s hrdinskou trpělivostí, s vědomou ochotou zemřít pro Boha a pro dobro církve a bez jakékoliv nenávisti vůči těm, kteří ji ubližovali. Ubitá skoro k smrti řekla: „Odpuštění je největší věc v životě.“

Jako následek mučení se u Zdenky objevila tuberkulóza a rakovina. Když se zhoršil její zdravotní stav natolik, až bylo téměř jisté, že jí nezůstává víc než rok života, propustili ji, aby nezemřela přímo ve vězení. Poslední období svého pozemského života strávila v nemocnici v Trnavě, kde 31. července 1955 zemřela. Je pochována v kostele Sv. Kříže v Podunajských Biskupicích.

Sestru Zdenku Schelingovou blahořečil sv. Otec při své poslední návštěvě Slovenska 14. září 2003 a její připomínku budeme slavit 30. července.

- *Sestra Zdenka byla opravdu statečná. A co my? Nikdo nás nemučí a nepronásleduje, ale dokážeme statečně přemáhat třeba svou lenost?*
- *Sestra Zdenka odpustila všem, kteří ji ubližovali. Existuje někdo, komu nemůžeme odpustit? Co nám v tom brání?*

(JiŠ)

VYLUŠTILI JSTE SPRÁVNĚ?

- ☀ **Správné řešení testu:** 1b, 2b, 3a, 4c, 5a, 6c, 7c, 8c, 9a, 10a.
- ☀ **Já jsem dobrý pastýř.** Tajenka z bludiště: Ježíš je dobrý pastýř a hledá i mne.
- ☀ **Velikonoční řetěz.** Poloviny vajec, které k sobě patří: zrno – rostlinka; housenka – motýl; pupeny – listy; vejce – slepice; tři kříže – prázdný hrob.

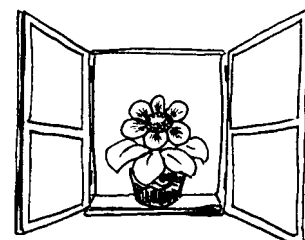
PEDAGOGICKÉ OKÉNKO

Praktické katechetické podněty a rady

Katecheze a modlitba

„Tak už se uklidněte a pomodlíme se!“ může znít povel na začátku hodiny náboženství. Děti se postaví a při rádoby skrývaném pokračujícím pošťuchování odříkají Otčenáš či Zdravas, a nevěnují příliš pozornosti slovům modlitby katechety.

„Tak děti, teď si vzpomeňte, co jste pěkného v minulém týdnu zažily, za co bychom mohli Pánu Bohu poděkovat.“ Skoro nikdo si na nic nevzpomíná. Proč by to mělo mít něco společného s Bohem? A když jedno dítě přece jen něco řekne, ostatní to v podobném tvaru opakují, protože vlastní

fantazie a zkušenost jim neumožní vyslovit něco osobního. – I tak může vypadat více či méně úspěšný pokus katechety o vedení dětí k modlitbě.

Možná mi dáte za pravdu, že vedení dětí k modlitbě tam, kde tuto zkušenost nemají z domova, je velmi obtížné. Jak mohu hovořit s někým, ke komu nemám žádný vztah? Co tedy s tím? Máme své pokusy raději vzdát, nebo přece jen nějaký smysl mají?

Poslechněme si dávno osvědčené rady odborníků:

- modlitba nikdy nesmí sloužit jako kázeňský prostředek k dosažení klidu,
- není dobré modlit se ihned na začátku hodiny, je třeba vytvořit vhodnou atmosféru; někdy může modlitba vyplynout až ze společné práce,
- modlitba nesmí působit násilně, je potřeba k ní děti postupně přivádět, zvláště tam, kde jsou děti na různých úrovních náboženské zkušenosti,
- způsoby modlitby je třeba měnit; modlit se můžeme nejen slovy, ale i zpěvem, gesty, nasloucháním, přečtením věty Písma (např. žalmu), chvilkou mlčení, myšlenkou...
- k lepšímu soustředění napomůže předmět, např. svíce, kříž, obraz, bible, kamínek, trnová větvička, kuličky růžence, plakát, dílo vytvořené samotnými dětmi (obraz, text...),
- abychom se vyhnuli opakování prázdných slov, můžeme texty modlitby předem připravit.

Například takto: na lístečky napíšeme různé věty (situace), které začínají slovem „když“: když jsem ve škole, když se mi nechce vstávat, když jedu na kole, když jsem nemocný, když jsem sám doma, když běhám po hřišti, když se mi nechce, když se mi stane něco nepříjemného, když mě tatínek potrestá, když mě maminka pochválí, když zažiji velkou radost, když zažiji zklamání, když se cítím opuštěný... Děti si lístečky vylosují a postupně čtou. Celá skupina pak odpovídá společně předem zvolenou invokací (můžeme ji také vylosovat), například: ty jsi se mnou, Bože; na tebe spoléhám, Bože; ty mě máš rád, Bože; ty to víš, Bože.

Texty můžeme přizpůsobit charakteru, který chceme modlitbě dát. Mohou být děkovné (děkujeme ti, Bože), oslavné (chválíme tě, Bože), prosebné (prosíme tě, vyslyš nás; Ježíši, pomáhej mi), smírné (odpusť nám, Bože) apod.

Jistě i vy máte své zkušenosti s modlitbou dětí. Nechcete se o ně s námi podělit?

MaŠ

POSLEDNÍ SLOVO MAJÍ DĚTI

☺ „Kdo je to kaplan?“ – „Já to vím. Kaplan kázá v kapli!“ *Martina, Osek*

☺ Přímluva: „Za to, aby dílo planetárního (místo plenárního) sněmu bylo přijímáno jako ...“ *Převzato z Katechetických listů č. 4/2003-04*

☺ „Děti, když je na Popeleční středu přísný půst, myslíte, že je někdo, kdo nemusí půst dodržovat?“ (Katechetka má na mysli nemocného.)
Odpověď: „Ano, pan farář!“

MaŠ

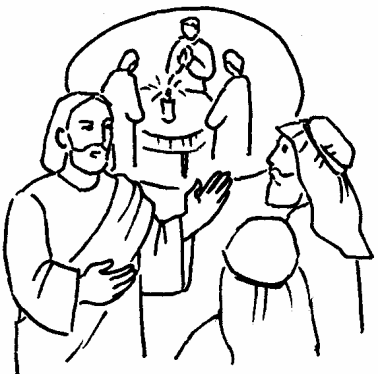
© Biskupství brněnské, Katechetické centrum, Petrov 8, 601 43 Brno
tel. 543 235 030, kl. 227 nebo 257, e-mail: kc.brno@biskupstvi.cz
<http://kc.biskupstvi.cz>

Evidenční číslo periodického tisku: MK ČR E 12332.

Redakce: Mgr. Marie Špačková, Jitka Šebková, Mgr. Hana Baránková. Ilustrace: Iva Fukalová.
Jazyková korektura: RNDr. Josef Gerbrich.

S církevním schválením brněnského biskupa Mons. ThLic. Vojtěcha Cikrleho čj. Ep/680/03 z 9. 6. 2003.
Vychází 9× do roka (během školního roku). Toto číslo bylo dáno do tisku 8. 3. 2004.

*Kde jsou dva nebo tři
shromážděni v mém
jménu, tam jsem já
uprostřed nich.*

Mt 18,20

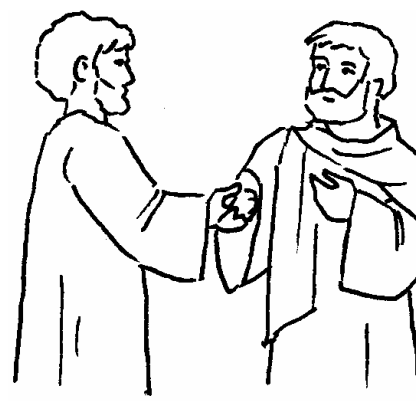
29.

Pán Ježíš dával apoštolům
důležitá poučení.
Řekl jim například,
že společná modlitba
má velkou moc:
když se dva lidé
shodnou na nějaké věci
a budou o ni
s důvěrou prosit,
nebeský Otec
jim jejich prosbu vyplní.

Doplň větu:

*Kde jsou dva nebo tři
shromážděni v mém jménu...*

Mt 18,20

*Odpouštěj
ne sedmkrát, ale třeba
sedmdesát sedmkrát.*

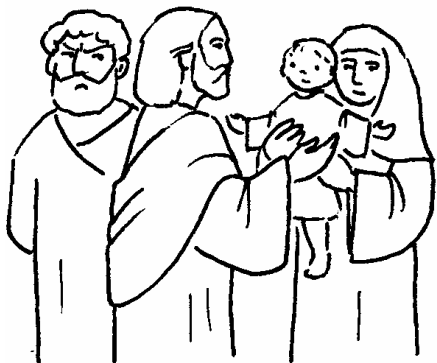
Mt 18,21-22

30.

Petr se jednou Ježíše zeptal,
kolikrát má odpustit,
když mu někdo ublíží
nebo mu ukřivdí.
Židovští rabíni učili,
že odpouštět se má třikrát.
Petr chtěl být velkorysý,
a tak se zeptal:
„Mám odpustit i sedmkrát?“
Ale Pán Ježíš mu řekl:
Odpouštěj vždycky!

*Jakými slovy
řekl Ježíš Petrovi,
že má odpustit vždycky?*

Mt 18,21-22

*Nechte děti
přicházet ke mně,
neboť jim patří
nebeské království.*

Mk 10,13-16

31.

Matky často přinášely
k Ježíšovi své děti,
aby jim požehnal.
Učedníci je však zaháněli
a zakazovali jim to,
protože si mysleli,
že Ježíš má důležitější práci.
Ježíš učedníky napomenul
a vyzval všechny,
aby děti neodháněli.
Pak bral děti do náručí
a žehnal jim.

*Co řekl Ježíš těm,
kdo od něj odháněli děti?*

Mk 10,13-16

*Prodej všechno,
co máš,
a rozdej to chudým.
Pak přijď a následuj mě.*

Mk 10,17-22

32.

Jednou přiběhl k Ježíšovi
mladík a zeptal se ho,
jak může získat věčný život.
„Zachovávej přikázání,“
poradil mu Ježíš.
Mladík však odpověděl,
že to dělá už od malička.
Ježíš mu tedy řekl:
„Ještě jedna věc ti chybí...!“
Mladík však zesmutněl
a odešel,
protože byl velmi bohatý.

*Co řekl Ježíš mladíkovi,
že tak zesmutněl a odešel?*

Mk 10,17-22

**víš,
CO JEŽÍŠ
VYPRÁVĚL A UČIL**

**KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY**

**víš,
CO JEŽÍŠ
VYPRÁVĚL A UČIL**

**KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY**

**víš,
CO JEŽÍŠ
VYPRÁVĚL A UČIL**

**KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY**

**víš,
CO JEŽÍŠ
VYPRÁVĚL A UČIL**

**KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY**

**víš,
CO JEŽÍŠ
VYPRÁVĚL A UČIL**

**KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY**

**víš,
CO JEŽÍŠ
VYPRÁVĚL A UČIL**

**KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY**

**víš,
CO JEŽÍŠ
VYPRÁVĚL A UČIL**

**KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY**

**víš,
CO JEŽÍŠ
VYPRÁVĚL A UČIL**

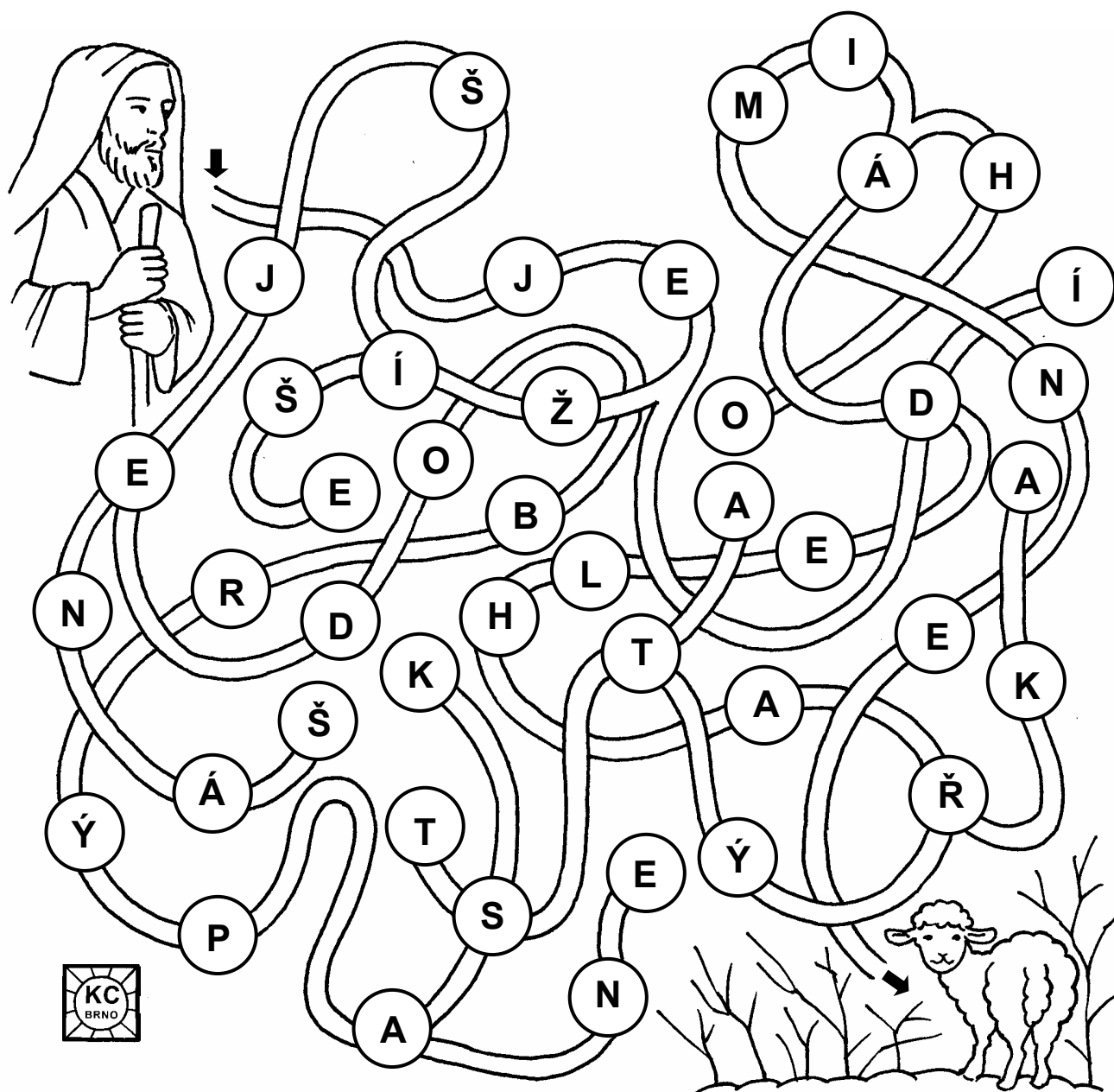

**KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY**

JÁ JSEM DOBRÝ PASTÝŘ

Dnes už málokdo ví, co patří k povolání pastýře – stará se o své ovce, vodí je na bohatou pastvu, ví, co jeho ovce potřebují, když jim něco schází, na noc je vodí do bezpečí ovčína a chrání je před divokými zvířaty a zloději. Když se nějaká ovečka zatoulá, dobrý pastýř ji pospíchá hledat, protože mu na ní záleží. Za ovce dává dokonce i život.

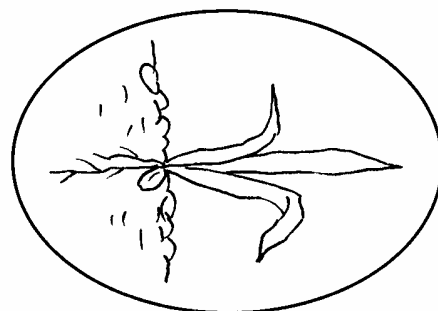
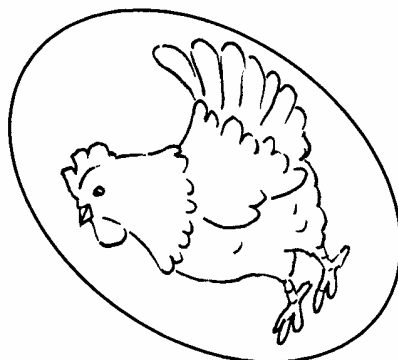
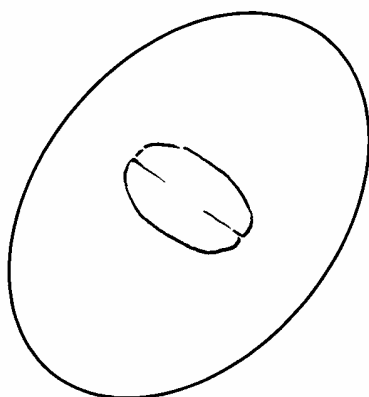
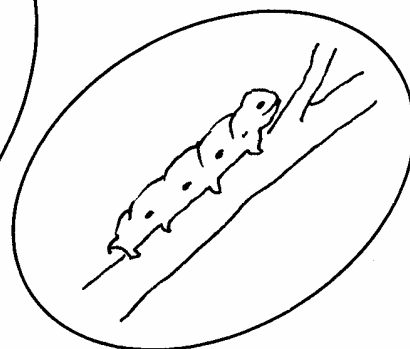
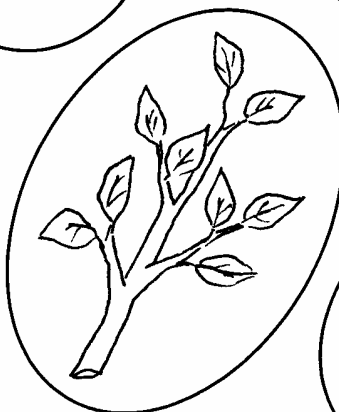
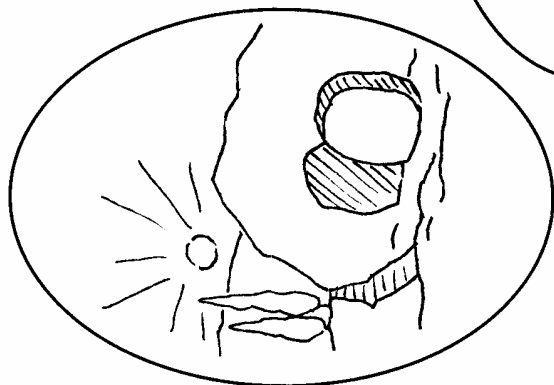
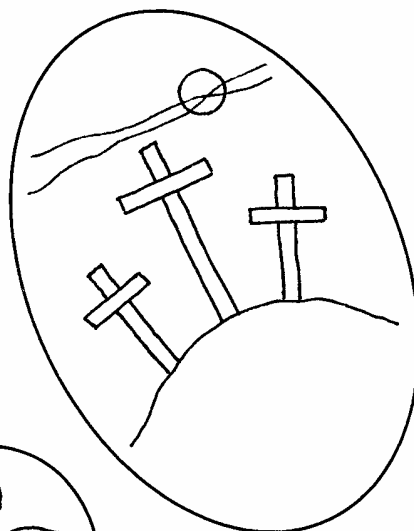
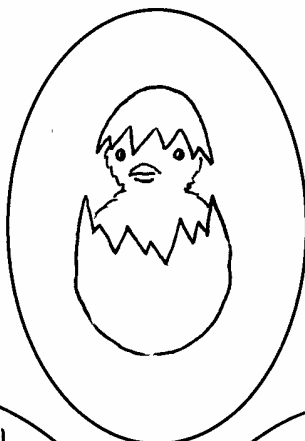
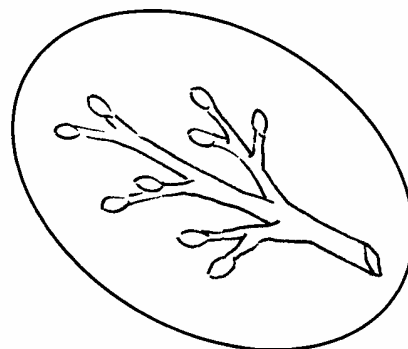
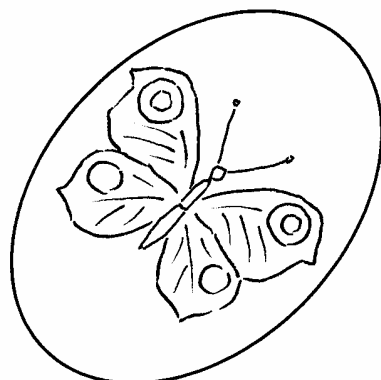
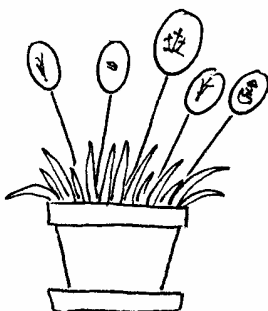
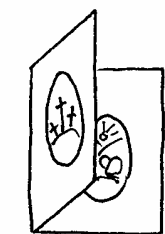
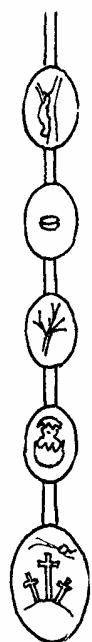
Pán Ježíš o sobě právem prohlásil: „Já jsem dobrý pastýř.“ Ale co to znamená pro nás? To se dozvíš z tajenky bludiště...

TAJENKA: _____

VELIKONOČNÍ ŘETĚZ

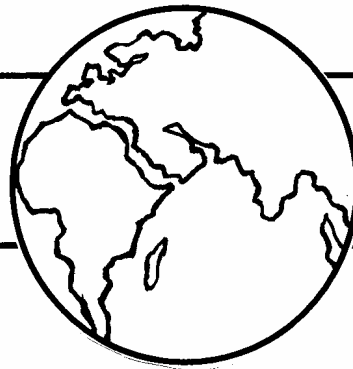
Najděte vždy dvě vajíčka, která k sobě patří. Když vajíčka vystříhnete, vybarvíte a nalepíte na barevnou stuhu, vznikne velikonoční řetěz.

BL. ZDENKA SCHELINGOVÁ – MUČEDNICE

 <p>JÉ, TA JE JAKO JEŽÍŠEK!</p>	 <p>TY JSI ALE ŠIKOVNÁ, ČILKO, ČÍM CHCEŠ BÝT?</p> <p>PŮJDU K MILOSRDNÝM SESTRÁM, BUDU ŘEHOLNICÍ.</p>	 <p>SESTRO ZDENKO, ZKUSTE PACIENTOVÍ PŘEVÁZAT RÁNU.</p>	
Přesně na Vánoce roku 1916 se v Krivě na Oravě narodilo v rolnické rodině Schelingových desáté dítě – dcera Cecilie.	Cecilka byla nadaná a hodné děvče. V patnácti letech se rozhodla vstoupit k milosrdným sestrám sv. Kříže.	Dostala řeholní jméno Zdenka. Vystudovala ošetrovatelskou školu a stala se zdravotní sestrou.	
 <p>SESTRO, VY JSTE ANDĚL!</p> <p>KDEPAK, ANDĚLÉ JSOU V NEBI!</p>	 <p>JEŽÍŠI, MÁM TĚ RADA. CHCI NĚST S TEBOU TVŮJ KŘÍŽ, NEBUDU SE VYHÝBAT ŽÁDNÉ OBĚTI.</p>	 <p>NECHTE HO BÝT. ZÍTRA JEDE NA SIBÍŘ.</p>	 <p>BACHAŘE JSEM USPALA PRAŠKEM, UTEČTE ODTUD!</p> <p>CHRR CHRR</p>
Sestra Zdenka s láskou a péčí ošetrovala pacienty. Později pracovala jako laborantka v bratislavské nemocnici.	Ve chvílích volna si psala duchovní deník, kam zaznamenávala své myšlenky a modlitby.	Jednou dovezli na oddělení zmučeného kněze. Zdence nařídili, aby ho neošetřovala, že je určen k likvidaci.	Když se kněz probрал z bezvědomí, Zdenka se rozhodla, že mu pomůže z nemocnice utéct.
 <p>JEŽÍŠI, OBĚTUJI SVŮJ ŽIVOT ZA TOHOTO KNĚZE. PROSÍM, ZACHRAŇ HO!</p>	 <p>ZASE CHCETE, ABY UTEKLI, CO? ZATÝKAM VÁS!</p>	 <p>KDO VÁM POMÁHAL?</p> <p>NIKDO!</p> <p>KDE JE TEN KNĚZ?</p> <p>NEVÍM!</p>	
Knězi se podařilo uprchnout. Zdenka pak zašla do nemocniční kaple, kde v modlitbě nabídla svůj život za život toho kněze.	Tajná policie se Zdence za útěk kněze pomstila. Nabídli jí, aby pomohla utéct dalším kněžím. To však byla nastražená léčka a Zdenku v únoru 1952 zatkl.	Při výslechu Zdenku krutě mučili. Dlouho se musela léčit ve vězení, a ani k soudu ji nemohli dovést v tak špatném zdravotním stavu.	
 <p>CECILIE ZDENKA SCHELINGOVÁ SE ODSUZUJE ZA VELEZRADU.</p>	 <p>ZDENKO, JAK TĚ MUČILI?</p> <p>POJĎ BLÍŽ, HELENO, POVÍM TI TÓ.</p>	 <p>ZA MRAKMI JE MOJE MILOVANÉ SLNKO.</p>	
Totalitní režim odsoudil Zdenku Schelingovou jako velkého nepřítele státu na dvanáct let do vězení.	Trest si odpykávala ve věznici na Slovensku i v Čechách. Nejhorší zážitky svědila spoluvězeňkyni Heleně Kordové.	Na následky krutého mučení vážně onemocněla. Zemřela v Trnavě 31. července 1955.	Je pohřbena v Podunajských Biskupicích. V září 2003 ji Jan Pavel II. při návštěvě Slovenska blahořečil.

Podněty ke mši svaté pro rodiče s dětmi, příp. pro katechezi dětí

POZNÁVÁME SVĚT

25. Papua Nová Guinea

Severně od Austrálie se nachází velký ostrov Nová Guinea a na něm zajímavá země, která se jmenuje Papua Nová Guinea. Tato země má asi 4 miliony obyvatel. Většina z nich žije ale v kmenech, kterých je zde kolem tisíce. Lidé v těchto kmenech hovoří asi 700 jazyky. Některé z těchto kmenů byly ještě donedávna obávanými lidojedy a lovci lebek. Jinak se jedná o tropickou zemi, která má horké vlhké podnebí, vysoká pohoří a husté lesy. Protože je zde zvláštní podnebí, najdeme zde rostliny i zvířata, která jinde nežijí. Např. rajku zlatou a stvoření, které se jmenuje ptakokřídlec Alexandřin. Zajímalo by vás, co je to rajka a co je ptakokřídlec? Rajka je nádherný pták a ptakokřídlec je největší motýl na světě. Rozpětí jeho křídel je 25 centimetrů, tedy ještě větší než u některých ptáků.

Místní obyvatelé jsou známi tím, že ke svým obřadům používají masky. Často obalují své tělo blátem a také masky, které si nasazují na hlavu, jsou z hlíny. Navíc jsou nádherně zdobený především peřím krásných rajek. Masky mají ty nejružnější barvy a tvary, ale nejčastěji připomínají zvířata. Papuánci mají také své šamany, kteří provádějí všelijaká kouzla, při nichž vzývají duchy.

Na vlajce této země najdeme souhvězdí Jižní kříž a zlatou rajku.

Dynamika: masky

Kněz přinese několik masek, které lze nakoupit v papírnictví, a rozdá je dětem. Děti si mohou jednotlivé masky nasadit a společně popsat – koho nebo co masky představují. Kněz se může také zeptat dětí, co by asi řekl Ježíš jednotlivým maskám. Co by řekl loupežníkovi, princezně... Potom vysvětlí: „Všichni vlastně nosíme jakousi masku. Chceme, abychom vypadali lépe, než ve skutečnosti jsme. Jenže Ježíš nás zná. Před ním nám nepomůže žádná maska, a proto se snažíme, abychom před ním byli takoví, jací skutečně jsme. Odhazujeme proto své masky. K tomu nám má pomoci i období postní doby. I dřív tomu tak bývalo. Před postní dobou se lidé radovali, probíhal masopust a dělaly se průvody s maskami. V postní době se ale masky schovaly a lidé tím dávali najevo, že svůj život chtějí žít skutečně bez masek, že si na nic nechtějí hrát. O to se máme snažit i my.“

26. Argentina

Více než třetina Argentinců žije v hlavním městě, které se jmenuje Buenos Aires. V tomto městě a v jeho okolí dnes žije asi 11 milionů obyvatel. Můžeme zde vidět metro, luxusní obchody, ale také velkou bídu. Na jihu země se nachází tzv. Ohňová země. Ta je nazvána podle ohňů, u kterých se ohřívali místní indiáni. Panuje tu totiž deštivé a větrné podnebí. V dřívějších dobách tito indiáni chodili téměř nazí a před sněhem a větrem se chránili tím, že si tělo potírali tukem. V 19. století však podlehli nemocím, které sem přivezli bílí obyvatelé. Poslední indiáni potom vymřeli kolem roku 1972. Zasluhou jednoho kněze se uchoval jejich slovník.

A kdo z nás by neslyšel o pampách, kde se prohánějí gaučové? Ti jsou podobní kovbojům v Americe a dokážou se orientovat podle hvězd. Slovo gaučo původně pochází z výrazu pro psance, protože často tito lidé skutečně žili mimo zákon. Dnes pracují v dobytkařských farmách, stavějí ohrady pro dobytek a mají velká stáda koní. Oni sami jezdí na divokých koních, kteří pocházejí z Mexika. Muži pravidelně musí prohlížet dobytek kvůli klíšťatům a jiným cizopasníkům. Při prohlídce jeden drží zvíře za rohy a další za oháňku. Gaučo obvykle nosí klobouk se širokým okrajem, aby se tak chránil před pálicím sluncem. Bavlněná nebo vlněná pokrývka zvaná pončo pomáhá udržet v noci teplo. Široký kožený opasek je opatřen stříbrnou přezkou a navíc je zdobený stříbrnými mincemi. Pytlovité kalhoty se jmenují bombachas a nosí se zastrčené do bot. Dříve, když gaučové potřebovali chytit dobytek, vrhali mu pod nohy provazy zakončené kulatými kameny zašitými do koňské kůže. Dnes ale raději používají laso. Boty jsou z pravé tuhé kůže a jsou velice odolné proti opotřebování. To jsou gaučové. Kromě skotu se v Argentině ještě chovají ovce, proto tato země patří k největším vývozcům vlny na světě.

Dynamika: světla

Na vlajce Argentiny najdeme slunce. Je to slunce starých Mayů, kteří ho uctívali jako jedno ze svých božstev. Slunce je moc důležité k životu. Kněz se zeptá dětí, jestli znají ještě jiné zdroje světla, než je slunce: „Znáte, děti, ještě něco, co také svítí? Nemusí to svítit samo od sebe, ale klidně za pomoci baterií.“ Děti vyjmenovávají různé světelné zdroje od přirozených až po ty umělé. Kněz potom vysvětlí: „Představte si, že všechna tato světla jednou přestanou svítit. Dokonce i slunce. Ani to nebude svítit věčně. A přece jedno světlo nám zůstane, i když ostatní světla zaniknou. Píše o tom svatý Jan v poslední knize Nového zákona. Naším světlem bude Beránek, tedy Pán Ježíš. To je naše světlo, které bude svítit stále, a žádná tma ho nikdy nepohltí.“

27. Indie

V Indii najdeme snad nejstarší náboženství. Jmenuje se hinduismus a na celém světě má v současné době asi 650 milionů věřících. Hinduisté mají ve velké úctě všechno živé. Některá zvířata jsou pro ně dokonce posvátná, jako třeba slon, had, opice, kráva, želva nebo krokodýl, a nesmí se jim ublížit. Naopak je dovoleno lovit tygra, protože je velmi nebezpečný. Kdo tygra zabije, může si nechat jeho drápy a tesáky.

Indickou řeku Gangu uctívají hinduisté také jako bohyni. Je pro ně posvátnou řekou a měří 2 500 kilometrů. Nepatří k nejdelším řekám světa, ale jistě je nejuctívanější řekou světa. Každý rok přicházejí miliony hinduistů, aby se v ní vykoukali. Věří totiž, že při koupeli jim jsou smyty zároveň i jejich hříchy. Lidé dokonce přinášejí řece oběti a házejí do jejích vod růžové lotosy. Na břehu řeky hoří hranice, kde se spalují těla zemřelých. Tělo se nejdříve namočí do vody a nakonec, po několikahodinovém obřadu, příbuzní rozpráší popel nebožtíka ve vodách řeky. Přáním každého hinduisty je, aby mohl zakončit svůj život právě takto: být rozprášen v posvátné řece.

V Indii se také nachází snad nejkrásnější mauzoleum na světě. Je jím známý Tádž Mahal, který nechal smutný vládce postavit pro svoji zemřelou manželku. Když jeho žena zemřela, tak slíbil, že nechá postavit nejkrásnější hrobku, a svůj slib také splnil. Hrobka se stavěla dvacet let a byla dokončena v 17. století. Pracovalo zde 20 tisíc dělníků, pomáhalo tisíc slonů a materiál se dovážel z Ruska, Persie i Tibetu. Stavba je skutečným skvostem, který obdivují turisté z celého světa. Součástí stavby jsou i čtyři minarety.

Když je řeč o Indii, nemůžeme samozřejmě zapomenout na drobnou, malou ženu, která v Kalkatě v roce 1950 založila Kongregaci misionářek lásky. Není to nikdo jiný než Matka Tereza, žena, která zasvětila svůj život službě Bohu a bližním. V roce 1979 obdržela za svoji činnost dokonce Nobelovu cenu míru a všichni, kdo ji znali, vzpomínají na její svatý život. Sv. otec Jan Pavel II. prohlásil Matku Terezu 19. října 2003 za blahoslavenou.

Dynamika: umět si pomáhat

Někomu pomáhat, to není vůbec jednoduchá věc. Chce to dobré přátele a spolupracovníky. Proto Ježíš na začátku své veřejné činnosti také hledá pomocníky – apoštoly. I Matka Tereza hledala pro své dílo ochotné spolupracovnice, a tak mohla vzniknout kongregace, která se potom starala o všechny potřebné, trpící a nemocné.

Kněz vysvětlí: „Dnes si vyzkoušíme, že to není tak snadné dobře spolupracovat. Budu potřebovat čtyři dobrovolníky, kteří ponesou nemocného.“ Kněz vyvolá dobrovolníky a každému dá do ruky provázek. Provázky jsou přivázány ke kroužku, na který se umístí ping-pongový míček. Děti natáhnou provázky a jejich úkolem je přenést nemocného (míček) na určené místo, aniž by jim spadl na zem. Míček je možné přenést pouze tehdy, když jsou provázky natažené, nikdo je nesmí povolit. Kroužek se nesmí kymáčet a čtyři nosiči musí jít pěkně pomalu, brát ohled jeden na druhého. To je spolupráce.

28. Řecko

Někteří z vás už možná Řecko (nebo některé přilehlé ostrovy) navštívili. Mnoho lidí vyhledává tato místa právě kvůli dovolené. Ročně jich sem přijíždí asi 9 milionů. Někteří cestují do Řecka kvůli nádherným a starým památkám, jiní se sem vypravují po stopách sv. Pavla. Je to nádherná a stará země s bohatou historií.

Řecko je známé tím, že se zde konaly první olympijské hry. Bylo to někdy v 8. století před Kristem. Proto i novodobé olympijské hry začaly také v Řecku – a sice v roce 1896 v Aténách. Staří Řekové byli výborní sportovci, ale také válečníci. Je však třeba zmínit ještě jednu jejich velkou slabost: byli hodně pověřčiví a samozřejmě neuznávali jediného Boha. Měli velké množství bohů a bůžků. A protože byli pověřčiví, tak tisíce z nich putovaly do Delf. V tomto městě byla známá věšтина a lidé sem chodili, aby se dověděli svoji budoucnost a radili se o důležitých otázkách. Před věštbou se ovšem každý poutník musel očistit v lázni. Později moudří lidé naštěstí věštinu zrušili.

Už tenkrát lidé ve starém Řecku pěstovali olivy, které se tu pěstují dodnes. Tato země je dnes třetím největším vývozcem oliv na světě. Olivovník je celkem malý strom, který ale vydrží dlouhá staletí. Olivy se sklízí na podzim. Plody se strásají ze stromů ručně nebo strojem do velkých sítí, potom se sbírají a třídí. Jedí se buď zelené nedozrálé, nebo černé vyzrálé. Když se z nich vyrábí olivový olej, tak se vyzrálé plody nejprve pomelou na hustou kaši a pak se lisují. Řekové milují olivy!

Dynamika: kdo je pravý Bůh?

Už jsme zmínili, že se do Řecka dostal na svých cestách i sv. Pavel. Všude kolem sebe viděl sochy bohů, kterým se Řekové klaněli. V Aténách se jim snažil něco povědět o svém Bohu, ale lidé ho nechtěli moc poslouchat. I dnes je to podobné. Lidé se klanějí všelijakým bohům, ale o pravém Bohu slyšet moc nechtějí. Kněz přinese plakát a fixy. Vysvětlí: „Pro lidi jsou dnes takovými bohy sportovci, herci, umělci, zpěváci... Mnozí lidé se na ně skutečně dívají jako na nějaká božstva. My se pokusíme jména některých napsat na tento plakát.“ Kněz nechá děti

napsat několik jmen známých osobností, a potom řekne: „Všichni lidé, které jste napsali, jsou skutečně hodně šikovní a oblíbení. Ale jsou to jenom lidé. Nikdo z nich není bohem. Našemu Bohu se nikdo z nich nemůže rovnat. Proto na druhou stranu plakátu napíšeme: Bůh je jenom jeden, lidé nejsou žádní bozi!“

29. Jordánsko

Oblast Blízkého východu leží mezi Evropou a Středním východem při okraji Středozemního moře. Patří sem Izrael, Libanon, Jordánsko a Sýrie. Tady se zrodily nejstarší civilizace a zároveň s těmito končinami jsou těsně spjata tři velká náboženství – židovství, křesťanství a islám. Půda je zde převážně vyprahlá a neplodná, ale při březích Středozemního moře se zelenají úrodné kraje. V současné době jsou tyto země sužovány neklidem, válkami a konflikty.

Jordánsko je typická muslimská země. Většina starých muslimských měst je vystavěna podle jednotného vzoru. Srdcem města je hlavní mešita, která bývá i největší budovou. Obklopují ji jiné významné objekty a stánky trhovců. V těchto stáncích se potom prodává zboží k náboženským účelům, např. svíčky, kadidlo a literatura. Úzké a křivolaké ulice, které poskytují stín a chrání před větrem a prachem, se rozbíhají směrem k hradbám. Soukromí je tu posvátné – dveře domů v úzkých uličkách nesmějí být naproti sobě.

Důvodem, proč turisté celého světa navštěvují tuto zem, jsou starobylé památky. Hluboko v poušti se nachází skalní město Petra, které bylo vytesáno už ve 4. století před Kristem do světlorůžového vápence. Toto město bylo dlouhou dobu zapomenuto, až roku 1812 jeden cestovatel putoval tímto krajem a od místních beduinů slyšel vyprávět o jakýchsi zříceninách a jakémsi městě. A tak došlo ke znovuobjevení Petry. Ke královským hrobkám se člověk dostane pouze na koni po úzké stezce, která prochází větrnou průrvou. Jeden z dílů oblíbeného filmu Indiana Jonese byl natáčen právě v tomto skalním městě.

Dynamika: sobectví

Jordánsko vděčí za svůj název řece Jordán, se kterou jsme se seznámili už během našeho vyprávění o Izraeli. Řeka Jordán spolu s Mrtvým mořem leží přesně na hranici obou zemí. O Mrtvém moři jsme se už zmínili dřív, ještě vám o něm však musím něco říct. Řeka Jordán se vlévá do Mrtvého moře. Ale co to? Mrtvé moře už neposílá vodu Jordánu dál a všechnu si nechává pouze pro sebe. Mrtvé moře „myslí“ tedy pouze na sebe a na nikoho jiného. Je tedy pěkně sobecké, a proto se plným právem jmenuje Mrtvé. Není v něm také ani špetka života.

Podobně je tomu i s člověkem, který myslí pouze na sebe. Nevidí, neslyší, nemluví – nic ho nezajímá, jenom on sám. Kněz vyvolá jednoho dobrovolníka. Nejdříve mu nasadí na uši sluchátka (např. walkman). Potom mu dá na oči černé brýle a nakonec vezme lepicí pásku a přelepí ústa. Potom kněz vysvětlí: „To je obrázek člověka, který myslí jenom na sebe – nevidí druhé, nemluví a neslyší. Je zaujat tak sám sebou, že nic ostatního už jej nezajímá. Chybí mu život stejně jako Mrtvému moři. Dávejme si tedy pozor na sobectví, abychom nedopadli jako toto zvláštní moře, které „myslí“ jen a jen na sebe. Je třeba si také všimnout druhých a nebýt vůči nim ani hluchý, ani slepý, ani němý.“

Připravuje P. Mgr. Petr Havlát

Milé katechetky a katecheté,

jak víte z pastýřského listu otce biskupa a jak jsme uvedli už ve věstníku č. 6, letošní rok prožíváme v diecézi jako Rok rodiny. Tentokrát bychom vás chtěli informovat o různých akcích, které se k tomuto tématu v diecézi uskutečňují nebo chystají. Asi největší akcí bude Diecézní pouť rodin, která se plánuje na 4. září 2004 do Žďáru nad Sázavou. Už teď vás vybízíme, abyste si toto datum zaznamenali do svých diářů, a bude-li to pro vás možné, počítali s účastí a podpořili v tomto úmyslu rodiny ve vašich farnostech. My jsme v Katechetickém centru dostali za úkol vymyslet nějakou aktivitu, která by byla motivací k přípravě na pouť. Výsledkem je text Od rodiny k rodině, který vychází současně i v diecézním oběžníku Acta curiae (ACEB):

Od rodiny k rodině

V diecézi prožíváme Rok rodiny. Rodina je nenahraditelným místem, kde mohou lidé zažít přijetí, lásku, odpuštění, radost ze společenství i jeho podporu v bolesti, a kde se člověk v modlitbě učí otevírat srdce Boží lásce, která ho pak uschopňuje mít rád i své bližní. Tomu všemu vychází vstříc jednoduchý námět, který jsme zvolili jako jednu z variant přípravy na diecézní pouť rodin ve Žďáru nad Sázavou 4. 9. 2004 v rámci Roku rodiny.

Z krabičky od zápalek (ať už malé, či z „rodinného balení“) vyrobí každá rodina, která se chystá na pouť, co nejkrásnější domeček jako symbol své rodiny (bez ohledu na to, zda bydlí v rodinném domě či v paneláku). Způsob provedení (jaké zvolit barvy, jak vyrobiť střechu, okna, komín atd. ...) je na její fantazii.

Rodina se rozhodne, za co bude v tomto roce děkovat a prosit (pokud možno při společné modlitbě), a poznamená si to. Před diecézní poutí napíše svoje díky a prosby na proužek papíru (např. jeden dík, jednu prosbu), který vezme s sebou. Proužky budou při poutní mši svaté vybrány a přineseny k oltáři spolu s obětními dary.

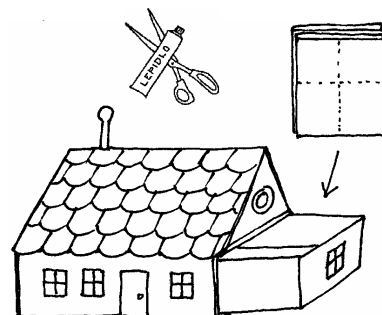
Na papír, který se vejde do zásuvky krabičky (poskládat lze i formát A4), rodina napíše či namaluje (např. prostřednictvím svého tvořivého zástupce), co letos společně prožili (hezkého nebo třeba i těžkého). Z obrázku by mohlo být patrné, kdo všechno k rodině patří. Takto připravené krabičky-domečky opatřené jménem rodiny, příp. i adresou (uvnitř), přivezou rodiny na pouť.

Každá rodina, která přijede na pouť s domečkem, bude mít možnost vyměnit si ho za jiný, pokud možno tak, aby netušila, kdo ho vyráběl, komu patří. (Výměna proběhne v pořadateli určené době a určeným způsobem.) Tak budou navázány kontakty mezi rodinami z různých míst diecéze. Nově „objevené“ rodiny se mohou za sebe modlit, psát si, případně se navštívit, blíže se poznat, společně něco prožít... A to už bude zároveň přípravou na další rok, který prožijeme jako Rok farnosti. Přinesení domečku s adresou bude znamením, že rodina souhlasí s tím, aby se s nimi seznámila jiná rodina. Pokud by někdo chtěl přijet bez domečku, vůbec to nevadí, jen si pak nemůže nějaký jiný vybrat.

Dnešní svět potřebuje překonat individualismus a zahleděnost do svých problémů. Věříme, že tato aktivita nám pomůže otevřít se druhým a dělit se o to, co jsme sami přijali jako dar.

Těšíme se tedy, že přijedete na pouť i se svými rodinami a „domečky“.

Za Katechetické centrum Marie Špačková

DALŠÍ INFORMACE

- **Formační setkávání katechetů v Brně.** Nejbližší přednáška bude **29. dubna 2004** v 17 hodin na Petrově 2. **Téma: Ježíš Kristus – naplnění Starého zákona.**

Přednášející: **P. ThLic. Stanislav Pacner.** Srdečně zveme.

- V rámci kurzu Katecheta proběhnou přednášky na téma **Manželství, rodina, pastore, etika.** Přednášející: **Ing. Vít Janků, P. Mgr. Pavel Habrovec, Prof. MUDr. Augustin Svoboda** a jeho manželka **MUDr. Viola Svobodová.** Termín: **27. března 2004 – 11,50 až 14,15 hodin.** Místo konání: aula Biskupského gymnázia v Brně. Srdečně jsou zváni i katecheté, kteří v současnosti kurz nenavštěvují. Můžete přivést i zájemce z řad nekatechetů.

- **Diecézní pout' rodin 4. 9. 2004 – předběžný orientační program**

9.00 – 12.00	divadlo, malý koncert písniček pro děti přednášky pro rodiče a manžele, výtvarné dílny, soutěže
12.45 – 13.30	příprava na mši sv. – svědectví rodin, zpívání s kapelou
13.30 – 14.30	mše sv. s otcem biskupem
14.30 – 15.00	Od rodiny k rodině – výměna domečků a adres rodin
15.00 – 16.45	kulturní program – křesťanské kapely, herci, divadlo
16.45 – 17.00	závěrečná modlitba, požehnání, společná písnička

Toto logo
bude doprovázet
všechny akce
Roku rodiny.

- **Setkání mládeže s otcem biskupem** – proběhne v sobotu před Květnou nedělí, tj. **3. dubna 2004 od 9 do 16.30 hod.** Setkání bude v katedrále, a také po tematických skupinkách: V bludišti hudby; Křížová cesta; Chceme ukázat Krista; Ježíš osvobozuje od zlého; Rodina jako nekonečný příběh; Vztahy – hledám, učím se; Člověk a media; Jak vycházet s rodiči; Hledám svoje povolání; Lásky, úcta, sex; Církev a EU – šance a výzvy; Jak vést společenství; Děláme radost starším lidem; Drogy a společnost; Modlitba. Bližší podrobnosti najdete na letáčku, který je přílohou ACEB a také v časopise Diecézního centra mládeže Paprsek.

- **Moravsko-slezská křesťanská akademie zve na přednášky:**

16. března 2004	Mgr. Miroslav Jeřábek: Hnutí za silnou střední Evropu v Brně v letech 1929-1939
23. března 2004	Mgr. Stanislava Ševčíková: Stádia víry ve vývoji osobnosti
30. března 2004	Prof. RNDr. E. Paleček, Prof. MUDr. Oldřich Nečas, Prof. MUDr. A. Svoboda, Prof. MUDr. B. Lang, RNDr. Pavel Vařejka, P. Mgr. M. Vácha, P. Dr. Stanislav Pacner: Vědecká a biblická zpráva o vzniku života na zemi – téma k dialogu nebo jen k vzájemnému respektu?
13. dubna 2004	P. Mgr. Efrém D. Jindráček, OP: Místo sv. Tomáše v křesťanské filosofii
20. dubna 2004	MUDr. Marie Svatošová: Hospic a umění doprovázet
27. dubna 2004	ThLic. ICLic. Maximilián V. Filo, OPraem.: Manželství v církevním právu
4. května 2004	PhDr. Karel Rechlík: Jistoty a otázky moderní sakrální architektury
18. května 2004	Doc. PhDr. Jan Royt, CSc.: Barokní poutní místa v Čechách
25. května 2004	Doc. ThDr. Michal Altrichter, SJ.: Duchovní problémy současnosti

Přednášky se konají vždy v 17.00 hodin v Brně na Petrově 2 s podporou Města Brna, Biskupství brněnského a Ministerstva kultury ČR.

- **Exercicie pro katechety** budou v tomto roce **od 8. do 11. srpna 2004** na Vranově u Brna. Exerzitátor: P. Mgr. Petr Šíkula. S tímto termínem můžete počítat ve svém programu, přihlášky vytiskneme příště.

- **Diecézní setkání katechetů** plánujeme na podzim – 13. listopadu 2004.

